

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 ПЖ 3844/19
10.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Младена Николића, председника већа, судија Драгољуба Јанковића и Дејана Ђојбашића, чланова већа, у парници тужиоца Хемијска индустрија „POLIEX“ АД, Беране, Република Црна Гора, чији је пуномоћник Мирослав Николић, адвокат из Београда, против туженог АА, ПР – ..., ..., чији је пуномоћник Ђорђе Протић, адвокат из Београда, вредност предмета спора 4.000,00 Еур, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 5565/18 од 16.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 10.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

I - ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Привредног суда у Београду П Бр. 5565/18 од 16.04.2019. године, у ставу I изреке, у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу плати новчани износ од 4.000,00 Еур, са законском затезном каматом и то:

- на новчани износ од 2.000,00 Еур, почев од 09.08.2017. године, па до исплате, по стопи затезне камате утврђене на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, и

- на новчани износ од 2.000,00 Еур, почев од 08.09.2017. године, па до исплате, по стопи затезне камате утврђене на годишњем нивоу, у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, ставу II и ставу IV изреке.

II - ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА жалба туженог и УКИДА пресуда Привредног суда у Београду П 5565/18 од 16.04.2019. године, у ставу I изреке, у делу у којем је одлучено да тужени износ од 4.000,00 Еур, са припадајућом затезном каматом исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

III - ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Изрека првостепене пресуде гласи:

„ I – УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца, па се обавезује тужени АА Preduzetnik – ..., из ... да тужиоцу Hemijska industrija „POLIEX“ а. д. Беране, Република Црна Гора плати новчани износ од 4.000,00 Eur, са законском затезном каматом и то:

- на новчани износ од 2.000,00 Eur, почев од 09.08.2017. године, па до исплате, по стопи затезне камате утврђеној на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена;

- на новчани износ од 2.000,00 Eur, почев од 08.09.2017. године, па до исплате, по стопи затезне камате утврђено ј на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена,

све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа ове одлуке.

II – ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу преда следећу припадајућу арматуру и опрему за парни котлао тужиоца NOVA SIGMA – SAS F. Br: 197, Prad = 6 bar. Q = 1500 kg/h, година производње: 1972 и то: припадајући сигурности вентил, припадајући вентил испуста на дну котла – одмуљивач, припадајући главни запорни вентил, припадајући вентил за одзрачивање – испусни вентил, припадајући вентил за отпењивање, припадајуће нивоказе, припадајуће напојне вентиле и неповратне вентиле на линији напојне воде, припадајуће манометре, припадајуће сензоре аутоматике, припадајући регулатор нивоа I, припадајуће пресостате, припадајућу катоду –нивостат, припадајућу облогу,

све у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа ове одлуке.

III – ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца Hemijska industrija „POLIEX“ а. д. Беране, Република Црна Гора, да му тужени АА Preduzetnik – ..., плати законску затезну камату на новчани износ од 2.000,00 Eur, почев од 07.08.2017. године па до 08.08.2017. године, по стопи затезне камате утврђеној на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске Централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена и на новчани износ од 2.000,00 Eur, почев од 06.09.2017. године, па до 07.09.2017. године, по стопи затезне камате утврђеној на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне Банке на главне операције за рефинансирање, увећане за осам процентних поена, као неоснован.

IV – ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 99.646,00 динара, у року од 8 дана од пријема поисаног преписа ове одлуке. “

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је у ставу I, II и IV изреке, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. У жалби се истиче да је суд изашао из граница постављеног

тужбеног захтева, јер је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати новчани износ од 4.000,00 Eur, а првостепени суд је обавезао туженог да тужиоцу исплати наведени новчани износ у динарској противвредности, по средњем курсу НБС, иако такав захтев тужилац није поставио.

Даље се указује да је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, као и 374. став 1. у вези са чланом 8. истог Закона. Тужени је дао неколико понуда за закључење Уговора о делу, овде тужиоцу, а које су све прихваћене, те када је у питању ремонт котла, тужени јесте извршио одређене радове, што је и законски заступник тужиоца учинио неспорним и то у висини од 600,00 Eur. По другој прихваћеној понуди, тужени је испоручио тужиоцу и израђени димњак и цеви неопходне за функционисање котла за шта није плаћен ни један цент. Тужилац је био у обавези да остави туженом накнади примерени рок за поправку котла, а не одмах да без накнадног рока раскине уговор. Закључак првостепеног суда је да тужени није доставио доказе на околност да се обраћао тужиоцу у циљу додатних уплата ради извршења посла, нити да је од дана пријема изјаве показао намеру да је спреман да изврши исти, што је супротно исказу сведока ББ који је рекао да је тужени тражио додатни новац за окончање предметног посла. Наводи се да тужени није имао пуномоћника у поступку и да се сам заступао, те није знао нити био упозорен да мора доставити све доказе, па се у прилогу жалбе достављају одређени докази – кореспонденција између парничних странака. Даље се истиче да тужени није у државини арматуре и других делова наведених у ставу II изреке, да су они неупотребљиви и без икакве вредности, да се налазе у кругу Фабрике ИНГ СОФТ Шабац, те се не може наложити туженом да их врати. У смислу жалбених навода, предложено је да се жалба усвоји, а побијана пресуда укине. Трошкове поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност првостепене пресуде, у побијаним деловима на основу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца делимично основана, а делимично неоснована.

Првостепена пресуда донета је без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности.

Насупрот жалбеним наводима туженог, првостепена пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Наведено из разлога, јер је првостепени суд за одлуку коју је донео дао довољне и јасне разлоге. Дати разлози нису међусобно противречни, нити су противречни изреци пресуде, а нема противречности између датих разлога о битним чињеницама и изведених доказа. Стога, првостепена пресуда нема недостатака због којих се њена правилност не би могла испитати.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда у овом спору мале вредности, тужени је упутио тужиоцу предлог за закључење уговора и то:

- Понуду бр. 25/17 од 12.07.2017. године,
ради извођења радова на парном котлу тип: Nova sigma – SAS F, бр. 197,
година производње 1972. PRAD = 6 BAR, Q 1500 kg/h.

Тужени се обавезао да за тужиоца изврши одговарајуће радове на парном котлу тужиоца и да изврши уградњу и испоруку потребне пратеће опреме, све у року од 20 дана од дана поручбине и уплате аванса, а тужилац се прихватањем понуде обавезао да за пружену услугу плати укупан износ од 6.000,00 Eur, и то:

- 3.000,00 Eur, на име аванса, што чини 50 % укупног износа понуде
(25 % у току извођења радова као и 25 % пре преузимања).

Тужилац је предао туженом парни катао са припадајућом арматуром и опремом и по фактури 39/17, а дана 09.08.2017. године и 08.09.2017. године, уплатио износ од по 2.000,00 Еур, тј. укупно 4.000,00 Еур.

По пријему уплата од 4.000,00 Еур, тужени није сходно одредби члана 607. став 2. Закона о облигационим односима, у року предвиђеном у понуди бр. 25/17, а који износи 20 дана од дана поручбине и уплате аванса извршио своје уговорене обавезе, те је тужилац након достављања туженом предлога за поравнање у погледу ког се тужени није изјашњавао, сходно одредбама члана 127. и 130. Закона о облигационим односима, упутио дана 16.03.2018. године, изјаву о раскиду уговора, коју изјаву је тужени примио 20.03.2018. године. Изјава о раскиду уговора достављена је туженом без остављања накнадног рока, будући да је из пасивног држања туженог произлази да он своју обавезу неће извршити ни у накнадном року.

Даље је утврђено да је тужени ремонтовао само катао и да је тужиоцу вратио само парни катао у растављеном стању без припадајуће арматуре и опреме која са истим представља једну функционалну целину, те стога тужени као извршилац посла није у року од 20 дана од дана уплате аванса тужиоца испунио своју уговорну обавезу у смислу одредбе члана 600. Закона о облигационим односима и обавио посао за тужиоца као наручиоца, при чему, сагласно члану 228-231. Закона о парничном поступку, није доставио доказ на околност да се обраћао тужиоцу у циљу додатних уплата ради извршења посла, нити је до дана пријема изјаве о раскиду уговора од стране тужиоца показао намеру да је спреман да га изврши. Стога, закључује првостепени суд, сагласно члану 124. Закона о облигационим односима, стекли су се услови за једнострани раскид уговора због неиспуњења, те како је тужилац туженом уплатио износ од 4.000,00 Еур, усваја тужбени захтев и одлучује као у ставу I изреке побијане пресуде.

Првостепени суд утврђује да нису основани наводи туженог да износ од 2.000,00 Еур, представља уплату по другој понуди бр. 32/17 од 21.08.2017. године, као и да је исти ради завршетка радова тражио од директора тужиоца да изврши до краја уплату по првој понуди бр. 25/17 до чега није дошло.

Из извода промета новчаних средстава од 07.08.2017. године и 08.09.2017. године, произлази да се две уплате од по 2.000,00 Еур, односе на плаћања по фактури 39/17 а која фактура је издата на основу Понуде туженог бр. 25/17 од 12.07.2017. године. И исказ туженог потврђује наведено, јер је тужени потврдио да је тужени понуде доставио тужиоцу за извршење ремонта котла за укупно 6.000,00 Еур и да су две уплате биле, и то једна од 09.08.2017. године, а друга 08.09.2017. године, свака у износу од по 2.000,00 Еур, те да је профактура 39/17 испостављена према понуди бр. 25/17.

Првостепени суд досуђује и тужиоцу затезну камату на износе од по 2.000,00 Еур, у складу са чланом 132. став 5. Закона о облигационим односима од дана када је тужени примио уплату.

У погледу предметних покретних ствари, првостепени суд утврђује да тужилац има право својине, да исте након раскида уговора и приликом испоруке котла, од стране туженог дана 10.10.2017. године нису враћени тужиоцу, те према наводима туженог исти има намеру да изврши повраћај припадајуће арматуре и опреме за парни катао након измирења тужичеве обавезе, а која обавеза како утврђује првостепени суд произлази из другог уговорног односа закљученог између тужиоца и туженог који није предмет овог поступка, те је одлучио као у ставу II изреке, примењујући одредбе члана 3. и 37. Закона о основама својинскоправних односа.

Првостепени суд је имао у виду да је тужени извео неке радове на котлу и да би му евентуално за те радове припадала накнада, али до закључења главне расправе такав захтев није истакао.

На утврђено чињенично стање у овом спору мале вредности, првостепени суд је правилно применио материјално – правне одредбе из члана 600., 607. став 1., 124., 126. став 1., 127., 130. и 132. Закона о облигационим односима, као и одредбе члана 37. Закона о основама својинскоправних односа, а за своју одлуку је дао довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени.

Првостепени је правилно, у овом случају, као мерадавно право применио право Републике Србије. Ово имајући у виду да је реч о спору са иностраним елементом, јер је тужилац из Црне Горе, а тужени из Републике Србије, при чему парничне странке нису изабрале уговорно право, а реч је о Уговору о делу, те се сагласно одредби члана 20. тачка 2. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, за Уговор о делу, примењује право места где се у време понуде налазило пребивалиште, односно седиште посленика, а то је у овом случају тужени. С обзиром да је реч о спору мале вредности, тужени у жалби не може успешно побијати чињенично стање, што једним делом навода у жалби чини, нити може побијати првостепену пресуду због релативно битних повреда одредаба парничног поступка позивајући се на повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку. Наведено из разлога јер је одредбом члана 479. став 1. Закона о парничном поступку, прописано да се пресуда којом се окончава поступак у спору мале вредности може побијати само због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Насупрот жалбеним наводима туженог, првостепени суд је правилно закључио да тужени није показао намеру да своју обавезу изврши на накнадном року, при чему је тужилац је авансно уплатио 4.000,00 Еур, и тиме испунио своју обавезу из уговорног односа, а тужени није своју обавезу из предметног уговорног односа по Понуди 25/17 испунио, нити је по протеклу од 20 дана у ком року је требао извршио своју обавезу као посленик, наредних месеци показао намеру да испуни ову обавезу, тако да је тужилац раскинуо уговор једностраном изјавом воље дана 16.03.2018. године, а коју изјаву је тужени примио дана 20.03.2018. године.

Првостепени суд правилно закључује да пасивно држање туженог у периоду од више месеци показује да он своју обавезу није био спреман да испуни ни у накнадном року. Тужилац је своју обавезу аванса извршио и то и у већем обиму него што је уговорено, јер је требао да уплати 3.000,00 Еур, а уплатио је 4.000,00 Еур, а стално померање рокова од стране туженог и тражење додатног новца за окончање предметног посла не утиче на правилност закључка првостепеног суда да је тужилац могао једнострано раскинути уговор у предметном случају. Осим наведеног, у овом случају реч је о спору поводом понуде бр. 25/17, а други уговорни однос између парничних странака који су засновани по другим понудама туженог нису били предмет овог спора и не утичу на правилност првостепене пресуде.

Докази које тужени доставља уз жалбу нису били предмет разматрања у жалбеном поступку, јер сагласно одредби члана 372 ст. 1 Закона о парничном поступку, тужени није учинио вероватним да их без своје кривице није могао доставити у првостепеном поступку. Чињеница да тужени у првостепеном поступку није ангажовао пуномоћника адвоката не представља извињавајући разлог из члана 372. став 1. Закона о парничном поступку, а ово и с обзиром јер је тужени у овом спору позиван позивима за рочиште у спору мале вредности у коме је упозорен да су странке дужне да све чињенице и доказе изнесу до закључења првог рочишта за главну расправу и да у жалби не могу да износе нове чињенице и предложе нови докази.

Правилна је одлука првостепеног суда из става II изреке побијане пресуде којом обавезује туженог да покретне ствари ближе идентификоване у ставу II изреке побијане пресуде врати тужиоцу. Предметне ствари предате су туженом и тужени је у могућности да их врати с обзиром да их је он предао трећем лицу, а и сам је у току првостепеног поступка наводио да ће их вратити након што му тужилац измире одређене обавезе. Међутим, како првостепени суд правилно закључује да је реч о обавезама из другог уговорног односа који није предмет овог спора, то те обавезе не утичу на право тужиоца да му тужени врати ствари како је ближе одређено у ставу II изреке побијане пресуде.

Тужени у овом поступку није поставио никакав захтев према тужиоцу, јер првостепени суд правилно закључује да и накнада која му евентуално припада за одређене радове које је извео није предмет овог спора.

Из наведених разлога, жалбеним наводима туженог није доведена у сумњу правилност првостепене пресуде.

Из свих наведених разлога, применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу I изреке.

Тужени, међутим, у жалби основано указује да тужилац није поставио тужбени захтев тако да тражи исплату динарске противвредности Еуро. Тужилац који је лице из иностранства, тј. Републике Црне Горе, где је платежно средство Еуро, има право и поставио је тужбени захтев да му тужени исплати износ од 4.000,00 Еур, са припадајућом каматом како је определио, те је првостепени суд досуђујући исплату Еур, у динарској противвредности, прекорачио тужбени захтев, па је применом члана 393. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу II изреке.

Правилна је одлука првостепеног суда о трошковима поступка, донета применом члана 150., 153., 154. и 163. Закона о парничном поступку, а висина трошкова одмерена је правилном применом АТ и ТТ.

С обзиром да је тужени успео у незнатном делу у жалбеном поступку, то је применом члана 165. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу III изреке.

МН/ББ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Младен Николић, с.р.
За тачност отправка